

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه- کابل

۱۹ نومبر ۲۰۱۸

پشتون‌های بی قوم

جاغوری از جنوب و غرب با مناطقی همجوار است که سال‌ها تحت کنترل طالبان بوده، مکتب ندارند، فقر و بی‌کاری بیداد می‌کند.

آن مناطق پشتون‌نشین‌اند ولی در دوره‌ای که همه‌ی مناصب و امکانات به نام قوم تقسیم می‌شود، آنان چنان در محرومیت و فراموشی به سر می‌برند که گوئی در ارگ و سپیدار هیچ قوم ندارند.

شاید در این انزوا و محرومیت عوامل زیاد دخیل باشد، ولی ساختار قومی و قبیله‌ئی منطقه نیز عامل اثرگذار است: (۱) این مردم در زمان عبدالرحمان و بعد از آن از مناطق دیگر از جمله آن طرف خط دیورند، به این منطقه آورده شده‌اند و در نتیجه خلاف سایر مناطق از بافت قومی و قبیله‌ئی یکدست برخوردار نمی‌باشند و با مناطق مجاور خود خویشاوندی و روابط محکم ندارند. این امر باعث شده است که باشندگان این مناطق قادر به نفوذ و لابی در دستگاه حکومت نگردند و به عنوان مردم فراموش شده و متفرق بازیچه دست احزاب بنیادگرائی و تروریستان شوند.

(۲) به نظر می‌رسد زمین‌های این مناطق در دوران عبدالرحمان به خان‌ها و منتفذان قومی توزیع شده و آنان به دلخواه خود گروهائی از دهقانان، چوپان‌ها و افراد بی‌زمین وابسته به خود را به منطقه آورده و کوشیده‌اند آنان را به عنوان رعیت و زیردستان خود نگهدارند و برای حفظ این رابطه خان و رعیتی از تمام ابزار استفاده کرده‌اند، از جمله مانع مکتب، نفوذ دولت و پیشرفت ساکنان شده‌اند. در منطقه داره که همسایه قریه پاتوی جاغوری می‌باشد، مردمی زندگی می‌کنند که تاکنون خان مقتدر دارند و آن خان از اعتبار و نفوذ زیاد برخوردار است. تفاوت زندگی خان و سایر باشندگان خیلی شدید است. خان مثل شاهان قدیم اقامت‌گاه زمستانی و تابستانی دارد. بیشتر اوقات سال در پاکستان

(ژوب یا دره اسماعیل‌خان) زندگی می‌کند و آنجا نیز زمین و دارائی فراوان دارد. زنان و فرزندان خانواده خان تحصیل کرده و با پوشش شهری زندگی می‌کنند، اما باشندگان عادی قریه گرسنه، بی‌سواد، شدیداً مذهبی، طالب‌زده و جاهل نگه داشته شده‌اند. گفته می‌شود، خان رابطه میان خانواده خود و باقی باشندگان را به شدت محدود نگه می‌دارد. قلعه اش در گوشه ای جدا از باقی ساکنان در دو حلقه ساخته شده است. در حلقه اندرونی قلعه خانواده خان به سر می‌برند، در حلقه بیرونی ملا، دلاک و کارگزارانش بود و باش دارند.

در دوران جهاد و پس از آن در بسیاری مناطق کشور فرصت تغییر در رابطه خان و رعیتی به وجود آمد، ولی به نظر می‌رسد مردم دای‌چوپان، خاک افغان و دیگر همسایگان جاغوری نتوانستند در اجتماع خود تحول ایجاد کنند. یکی از دلایل این ناکامی شاید بیجا و مهاجر نشدن ساکنان این مناطق در دوران جهاد باشد. خلاف برخی مناطق دیگر که به صورت انبوه مجبور به هجرت و جابه جایی گردیدند، از این منطقه به ندرت خانواده‌ها کوچیدند. محرومیت و عقب‌ماندگی این همسایه‌ها در تقابل با تحولات سریع جاغوری قرار دارد و زمینه نفاق و سربازگیری طالبان را فراهم ساخته است.

از این‌رو توجه حکومت به محرومیت آن مناطق و نجات آن مردم از دست طالبان، متنفذان و خان‌ها برای تأمین امنیت، بیشتر از استقرار نیروی نظامی در مرزهای مناطق هزاره‌نشین اثرگذار خواهد بود.